

Magnus Lindqvist
Avdelningsingenjör
Telefon 08-508 28 937
magnus.lindqvist@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

UTFORMNING AV BEBYGGELSE I TRAFIKNÄRA LÄGEN - TRAFIKBULLER OCH PLANERING IV

Information om ett projekt

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förslaget.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Projektet Trafikbuller och planering har till syfte att öka kunskaperna om hur boendemiljön i nybyggda bostäder upplevs med avseende på trafikbuller. Föreslaget delprojekt är en fortsättning på arbetet med att undersöka vilka parametrar som är viktiga för att kunna utforma bra bostäder i bullerutsatta lägen. I delprojektet föreslås ett tjugotal av de mest bullerexponerade fastigheterna i länet ingå. Slutredovisning beräknas till hösten 2010.

Bakgrund

För tio år sedan pågick en intensiv diskussion i Stockholm om bedömningsgrunder för trafikbuller vid byggande av bostäder. Diskussionerna resulterade i att en arbetsgrupp bildades med uppgift att utarbeta gemensamma och tydliga bedömningsgrunder. I arbetsgruppen medverkade representanter från

Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Länsstyrelsen och konsultföretaget Ingemansson Technology AB.

Arbetet har senare utvecklats stegvis. En viktig del har varit att beskriva och bedöma hur trafikbullerfrågorna har behandlats i olika planprojekt, främst i Stockholm men även i länets övriga kommuner. En annan del av projektet har varit att genom enkäter undersöka hur de boende upplever sin bostadsmiljö och de bullerbegränsande åtgärder som vidtagits, hur de använder sina bostäder och hur upplevelsen av störning ser ut.

Materialet som tagits fram har utvecklats till en metod som beskriver hur positiva och negativa ljudrelaterade faktorer kan vägas mot varandra. Metoden, ljudkvalitetspoäng, har som syfte att beskriva hur en god ljudmiljö kan uppnås även i bullerutsatta områden.

Inom projektet har hittills tre rapporter publicerats, Trafikbuller och planering del I, II, och III. De har behandlats av Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2000-04-04, 2004-03-02 samt 2007-03-22. Finansiering har bl a erhållits från Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond (SBUF). Projektgruppen har periodvis bestått av representanter från Utrednings- och statistikkontoret och flera byggföretag. Även en referensgrupp med bl a Sveriges kommuner och landsting, SKL, har varit knuten till projektet. I samarbete med SKL har materialet spridits inom och utanför länet och ett antal välbesökta seminarier har arrangerats.

Ett annat arbete med enkätfrågor till boende i nybyggda bostäder i Stockholm är projektet "Stockholms nya bostäder". Staden har, efter beslut i kommunstyrelsen, genomfört en undersökning om hur boende i nya bostäder upplever sitt boende. Ett stort antal frågor ingår men endast en fråga gäller trafikbuller. Projektet har flera syften och möjligheten att i detalj granska enkätsvaren om buller är begränsade. Det beror dels på att enkäten endast innehåller en fråga om trafikbuller, men även för att det från underlaget inte är möjligt att utläsa var i fastigheten de svarandes bostad är belägen. Materialet visar stor spridning i upplevd bullerstörning från trafik mellan de 48 ingående bostadsprojekten, vilket är naturligt då exponeringen varierar. Det går dock att utläsa betydelsen av tyst sida för att begränsa störningsupplevelsen. Ett resultat som är i linje med arbetet inom Trafikbuller och planering.

Nästa steg inom projektet

Efter den senaste redovisningen (Trafikbuller och planering III), har projektgruppen förberett nästa steg i arbetet. Genom ett systematiskt

tillvägagångssätt inventeras samtliga bostäder som byggts i länet under den senaste tioårsperioden. Från det urvalet ska de mest bullerutsatta bostadsprojekten väljas ut omfattande ett tjugotal bostadsprojekt med cirka 2500 boende. En revidering av den tidigare enkätens utformning görs parallellt med att planbestämmelser, lägenhetslösningar m m inventeras. Insamling av enkäter genomförs med hjälp av Utrednings- och statistikkontoret. Medverkande är i huvudsak Miljöförvaltningen, Länsstyrelsen och ÅF Ingemanssons. I projektgruppen deltar även representanter från Lennart Ericsson Fastigheter AB, SKL och Stockholms Universitet.

Frågeformuläret ses över och anpassats till den utformning som tillämpas internationellt och är vetenskapligt beprövat. Genom deltagande från Stockholms Universitet garanteras även att övriga delar sker i enlighet med de krav som kan ställas från forskningssynpunkt. Urvalet sker från ett stort material innehållande all ny bostadsbebyggelse i Stockholms län.

Projektet finansieras i huvudsak av SBUF, SKL samt ÅF's forskningsstiftelse. Miljöförvaltningens bidrag utgörs av personalkostnader för en persons arbete i projektet under en månad. Resultatet kommer att publiceras i en rapport under hösten 2010.

Förvaltningens synpunkter

Hur trafikbuller ska hanteras vid byggande av nya bostäder är kanske en ännu mer aktuell fråga idag än under slutet av 1990-talet då projektet inleddes. I strävan mot en hållbar samhällsutveckling är det viktigt att kunna förtäta stadernas centrala delar i stället för att sprida ut bebyggelsen. Det får dock inte ske på sådant sätt att det innebär risk för påverkan på människors hälsa. Trafikbuller är en viktig fråga och senare års forskning indikerar att bullrets påverkan på människors hälsa troligen underskattats.

För en tid sedan utkom Socialstyrelsens miljöhälsorapport 2009. Ett av resultaten från miljöhälsorapporten är att självrapporterad störning av buller ökat sedan den tidigare rapporten 1999. Det kan enligt miljöhälsorapporten bl a bero på att trafiken ökat och att buller vid källan inte minskat. En annan tänkbar förklaring är att medvetenheten om bullrets skadliga effekter ökat. Ett ytterligare exempel som visar den omfattande bullerutbredningen i samhället är en rapport om antal exponerade för trafikbuller i Sverige, som konsultföretaget WSP nyligen tagit fram på uppdrag av Naturvårdsverket. I rapporten anges att mer än två miljoner människor exponeras för trafikbuller över riktvärdet 55 dBA utanför sin bostad, samt att den samhällsekonomiska kostnaden för bullerstörningarna uppgår till mer än 2 miljarder kronor årligen.

Sannolikt beror den ökade trafikbullerstörningen på en kombination av flera delar, vilket visar på betydelsen av att nya bostäder utformas så att exponeringen för bullret begränsas och att bullerfrågorna beaktas i varje bostadsprojekt. Resultatet från arbetet med Trafikbuller och planering del I, II och III har hittills visat att det är möjligt att bygga bostäder med bra ljudförhållanden även i bullerutsatta miljöer. Del IV är ett fortsatt led i detta arbete och avser att vidare undersöka vilka parametrar som är viktiga för att kunna utforma bra bostäder i bullerutsatta lägen. Även Boverkets vägledning och allmänna råd om utformning av bebyggelse som exponeras för trafikbuller, är i linje med de förslag till tillämpning som utformats genom Trafikbuller och planering.

En av de viktigaste slutsatserna av tidigare arbete är betydelsen av tillgång till tyst eller ljuddämpad sida för varje lägenhet. Kategoribostäder, som studentlägenheter och boenden för äldre, är ofta små och enkelsidiga och det kan därför vara svårt att orientera dessa mot en tyst sida. Som en vidareutveckling har projektgruppen diskuterat möjligheten att särskilt studera kategoribostäder och bullerexponering. Under förutsättning att finansiering kan ordnas så är avsikten att senare göra en studie av buller vid student- och äldreboendestäder (Trafikbuller och planering V).

Det finns flera motiv till att genomföra det beskrivna delprojektet, Trafikbuller och planering IV. En viktig anledning är att bygga upp ytterligare kunskaper kring hur boendemiljön i nya bostäder upplevs med avseende på buller. Det ger i sin tur ökade kunskaper om hur bostäder kan utformas i bullerutsatta miljöer samt underlag för framtida justeringar av bedömningsgrunderna.

Miljöförvaltningen anser att projektet Trafikbuller och planering är ett bra exempel på samverkansprojekt mellan ett flertal olika aktörer, vars resultat har fått stor spridning och uppmärksamhet även internationellt. Förvaltningen har för avsikt att återkomma med en redovisning av resultatet i samband med att rapporten publiceras senare under 2010.

Slut |